

Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 7-8 класів у 2025-2026 навчальному році з фізики

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти є формувальне, поточне та підсумкове оцінювання.

Формувальне оцінювання в фізиці має на меті відстеження прогресу учнів, виявлення їхніх потреб у навчанні та допомогу в досягненні навчальних цілей. Це забезпечує регулярний зворотний зв'язок і коригування навчального процесу. Результати формувального оцінювання відбивають реальний учнівський навчальний досвід і можуть бути зафіксовані через спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю, приклади учнівських робіт, портфоліо навчальних досягнень тощо (вправність у формулюванні запитань, проблем, пошуку інформації, у чіткому висловленні думок, добиранні аргументів для обґрунтування поглядів щодо причин, наслідків і способів розв'язання проблеми, використанні понять, термінів тощо). Під час формувального оцінювання застосовуються різноманітні різнорівневі шкали — словесні та бальні. Формувальне оцінювання дає вчителю можливість скоригувати навчальний процес та зрозуміти, як краще підготувати учнів/учениць до підсумкового оцінювання.

Методи формувального оцінювання:

- спостереження (організація лабораторних і практичних занять, де учні можуть показати свої навички та розуміння фізичних концепцій);
- швидкі тести (використання автоматизованих платформ для тестування або короткі тести для перевірки розуміння фізичних явищ і законів);
- опитування (самоаналіз учнів для розвитку критичного мислення, виявлення їхнього розуміння тем і сприйняття фізичних явищ (опитувальники, шкали оцінювання));
- мікротексти (короткі письмові завдання, такі як опис експериментів, пояснення фізичних явищ або створення моделей, що дозволяють оцінити навички письма і розуміння фізики).

Поточне оцінювання - це оцінювання «в процесі», яке дає змогу зрозуміти, як краще підготувати учнівство до підсумкового оцінювання. Цей вид оцінювання дає змогу дійти висновку щодо особистісного розвитку учня/учениці, відстежити його/її навчальний поступ, процес здобуття навчального досвіду як основи компетентності. Тобто результати формувального оцінювання свідчать про опанування здобувачем/здобувачкою освіти наскрізних умінь. Формувальне оцінювання здійснює не лише вчитель. Не менш важливим видом формувального оцінювання є самооцінювання здобувача/здобувачки освіти та взаємооцінювання. Іншими словами метою формувального оцінювання є створення в учнівства додаткової мотивації до навчання.

Поточне оцінювання на уроках фізики включає такі форми:

- усне оцінювання (індивідуальні, парні, групові або фронтальні усні обговорення фізичних концепцій, вирішення задач і пояснення експериментальних результатів);
- письмове оцінювання (оцінка письмових завдань, таких як розв'язання задач, лабораторні звіти, домашні роботи, тестові завдання, фізичні диктанти та проекти);
- дистанційне оцінювання (використання онлайн платформ для тестування, навчальних презентацій, дистанційних проєктів і лабораторних робіт).

Підсумкове оцінювання результатів навчання передбачає зіставлення досягнутого з обов'язковими результатами, визначеними для певного циклу навчання згідно з ДСБО. У підсумковому оцінюванні суб'єктом оцінювання є учитель.

Воно включає:

- підсумкові роботи за темами (комплексні діагностичні роботи для перевірки знань по конкретних темах, що охоплюють основні фізичні концепції та їх застосування);
- підсумкові семестрові роботи (тести або проекти, що включають всі теми, вивчені протягом семестру, і дозволяють оцінити загальний рівень досягнень;
- аналіз результатів (використання результатів підсумкового оцінювання для визначення наступних навчальних цілей, коригування планів і виявлення труднощів, що виникли в учнів).

У шкільній документації (журналі, свідоцтві) фіксуються оцінки з фізики за групами результатів:

ГР1. Проводить дослідження природи/Досліджує природу (у державному стандарті група 1 «Пізнання світу природи засобами наукового дослідження»).

Оцінка першої групи результатів (ГР1) складається із оцінок, отриманих за вміння виявити і сформулювати дослідницьку проблему, спланувати дослідження, виокремити, проаналізувати, кроки дослідження, зафіксувати спостереження, виконати навчальні проекти, змодельовати природне явище або об'єкт, сконструювати приладдя тощо. Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час виконання лабораторних і практичних робіт, практикумів з розв'язування експериментальних (дослідницьких) завдань, вимірювань, дослідів і спостережень, польових робіт, навчальних проектів, моделювань і конструювань та інших видів робіт пов'язаних з умінням досліджувати природу.

ГР2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію (у державному стандарті група 2.«Опрацювання, систематизація та представлення інформації природничого змісту»).

Для другої групи результатів (ГР2), що стосуються вміння здійснювати пошук й опрацьовувати інформацію слугують оцінки за пошук, порівняння та зіставлення, узагальнення, оцінювання інформації, представлення інформації в різних формах, перетворення одного виду інформації в інший.

ГР3. Усвідомлює закономірності природи (у державному стандарті група 3. «Усвідомлення розмаїття і закономірностей природи, ролі природничих наук і техніки в житті людини; відповідальна поведінка для сталого розвитку суспільства»).

Оцінювання третьої групи результатів (ГР3) з усвідомлення закономірностей природи переважно ґрунтується на умінні учнів і учениць застосовувати науковий апарат фізики для пояснення природних і технічних явищ і об'єктів. Виявити ці уміння учні й учениці можуть під час розв'язування задач, відповідей на запитання за змістом вивченого тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання учнів 7-8 класів НУШ з фізики укладені на основі рекомендацій, зазначених в Наказі МОН від 02.08.2024 р. №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
Група результатів 1. Здійснює дослідження природи		
I. Початковий	1	виконує частину простих завдань/дослідницьких дій за наданим зразком з допомогою вчителя (жодне завдання не виконано правильно)
	2	виконує прості завдання/дослідницькі дії за наданим зразком з допомогою вчителя (виконує менше третини (15-29%) завдань правильно)
	3	виконує завдання/дослідницькі дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі під час виконання дослідницьких дій (виконує третину (30%) завдань правильно).

II. Середній	4	виконує завдання/дослідницькі дії за зразком з допомогою вчителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі під час виконання дослідницьких дій/завдань; пояснює окремі дослідницькі дії (виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно)
	5	виконує дослідницькі дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає з допомогою вчителя проблеми, які можна розв'язати дослідницьким способом; виконує завдання в групі відповідно до визначених обов'язків під час виконання дослідницьких дій/завдань (виконує менше половини (41-49%) завдань правильно).
	6	розуміє і пояснює дослідницькі дії; виконує репродуктивні види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає з допомогою вчителя проблеми, які можна розв'язати дослідницьким способом і висловлює припущення щодо їх розв'язання; виконує дослідницькі дії/спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків (виконує половину (50%) завдань правильно).
III. Достатній	7	виконує репродуктивні й частково-пошукові види дослідницької діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя, розв'язує їх відомим способом; співпрацює в групі, виконуючи дослідницькі завдання (виконує більшість завдань (55%) правильно).
	8	виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі дії; розв'язує проблемні ситуації відомими способами під керівництвом вчителя; активно співпрацює з іншими, визначає свої завдання в груповій дослідницькій діяльності (виконує більшість завдань (60%) правильно).
	9	виконує пошукові дослідницькі та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації відомими способами; пропонує нові способи розв'язання проблемних ситуацій під керівництвом учителя; активно співпрацює та допомагає іншим, виконуючи дослідницькі завдання (виконує переважну більшість завдань (75%) правильно).
IV. Високий	10	ставить запитання, установлює логічні зв'язки між досліджуваними об'єктами, явищами, процесами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних дослідницьких/проблемних ситуаціях; пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно або в групі (виконує правильно 80% завдань відповідного рівня)
	11	застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; аналізує власні навчальні дії самостійно або в групі; конструктивно взаємодіє в групі під час дослідницької діяльності: висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки (виконує майже всі (90%) завдань правильно).
	12	застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; аналізує й оцінює власні дослідницькі дії; ініціює, планує та організує співпрацю в групі для виконання дослідницьких / творчих завдань (виконує всі (100%) завдань правильно).
Група результатів 2. Здійснює пошук та опрацьовує інформацію		

I. Початковий	1	сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя/інших осіб (жодне завдання не виконано правильно).
	2	відтворює незначну частину інформації, отриманої від учителя/інших осіб або із запропонованих джерел (виконує менше третини (15-29%) завдань правильно)
	3	відтворює частину інформації, отриманої від учителя/інших осіб або із запропонованих джерел (виконує третину (30%) завдань правильно).
II. Середній	4	відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію (виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно)
	5	застосовує частково інформацію, отриману від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому / прочитаному відповіді на прості запитання (виконує менше половини (41-49%) завдань правильно).
	6	здійснює пошук інформації в запропонованих джерелах; застосовує інформацію, отриману від учителя / інших осіб або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань (виконує половину (50%) завдань правильно).
III. Достатній	7	знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і розв'язання проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією, поданою в різний спосіб; перетворює один вид інформації в інший за зразком (виконує більшість завдань (55%) правильно).
	8	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; відповідає на запитання за опрацьованою інформацією, поданою в різний спосіб; перетворює інформацію одного виду в інший (виконує більшість завдань (60%) правильно).
	9	аналізує інформацію, отриману з різних джерел; добирає спосіб унаочнення інформації (виконує переважну більшість завдань (75%) правильно).
IV. Високий	10	виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману з різних джерел; оцінює інформацію за наданими критеріями під керівництвом учителя (виконує правильно 80% завдань відповідного рівня)
	11	знаходить інформацію й аналізує її; узагальнює інформацію, отриману з різних джерел; оцінює інформацію за наданими критеріями (виконує майже всі (90%) завдань правильно).
	12	порівнює, зіставляє та оцінює інформацію, отриману з різних самостійно вибраних джерел; оцінює надійність джерел інформації (виконує всі (100%) завдань правильно)
Група результатів 3. Усвідомлює закономірності природи		
I. Початковий	1	намагається відповідати на прості запитання (жодне завдання не виконано правильно).
	2	намагається знаходити у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; намагається виконувати прості

		завдання/навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; слухає інших, комунікує за потреби (виконує менше третини (15-29%) завдань правильно)
	3	знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на запитання; виконує окремі завдання/навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі; намагається висловлювати свої думки (виконує третину (30%) завдань правильно).
II. Середній	4	розуміє окремі поняття/терміни/навчальні дії; виконує завдання/навчальні дії за зразком з допомогою вчителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі (виконує трохи більше третини (33-40%) завдань правильно)
	5	намагається пояснити основні поняття/явища/навчальні дії; виконує завдання/навчальні дії за запропонованим алгоритмом з допомогою вчителя; виконує свою частку групової роботи (виконує менше половини (41-49%) завдань правильно)
	6	розуміє і пояснює основні поняття/явища/навчальні дії з допомогою вчителя, наводить прості приклади; виконує завдання/навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків (виконує половину (50%) завдань правильно).
III. Достатній	7	відповідає на окремі запитання, наводить типові приклади й аргументи на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом самостійно або в групі; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя, висловлює припущення щодо їх розв'язання; налагоджує комунікацію, співпрацює в групі за погодженим планом, виконуючи навчальні завдання (виконує більшість завдань (55%) правильно).
	8	розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; відповідає на запитання, доповнює думку / відповіді однокласників; виконує окремі навчальні дії; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в групі; залучає інших до співпраці в межах запропонованої теми (виконує більшість завдань (60%) правильно).
	9	розпізнає проблемні ситуації з-поміж запропонованих, розв'язує їх відомими способами під керівництвом учителя; добирає доречні приклади та аргументи щодо висловленої думки; виконує пошукові завдання; активно співпрацює з іншими, генерує ідеї під час виконання завдання (виконує переважну більшість завдань (75%) правильно).
IV. Високий	10	розпізнає проблемні ситуації; ставить запитання, установлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в типових навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно або в групі; долучається до розроблення критеріїв оцінювання власної діяльності, діяльності групи (виконує правильно 80% завдань відповідного рівня)

	11	висловлює щодо проблемної ситуації власну позицію, аргументує її; оцінює різні аспекти проблеми; використовує наукові факти для формулювання власних суджень; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нетипових ситуаціях; конструктивно взаємодіє в групі для розв'язання спільних навчальних завдань; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії і дії групи (виконує майже всі (90%) завдань правильно)
	12	висловлює щодо проблемної ситуації власну позицію, аргументує її, робить висновки; установлює закономірності, підтверджує їх прикладами; застосовує здобуті знання й практичні вміння для розв'язання проблемних ситуацій, усвідомлює ризики й прогнозує наслідки; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; організує співпрацю в групі для досягнення навчальних цілей; толерує різні точки зору, опосередковує спілкування в групі. (виконує всі (100%) завдань правильно).

Семестрове оцінювання з фізики у 7-8 класах передбачає оцінювання груп загальних результатів та загальну оцінку результатів навчання. Здійснюються воно з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці.

Так виглядає **Щоденник спостереження** вчителя:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
	Дата 1	Дата 2	Дата 3	Дата 4	Дата 5	Дата 6	Дата 7	Дата 8	Дата 9	Дата 10	Дата 11	Дата 12	Дата 13	Дата 14	Дата 15	Дата 15	Результат		
1																			
2	Учень 1	4	7														5,5		
3	Учень 2																#ДЕЛ/0!		
4	Учень 3																#ДЕЛ/0!		
5	Учень 4																#ДЕЛ/0!		
6	Учень 5																#ДЕЛ/0!		
7	Учень 6					5											5		
8	Учень 7																#ДЕЛ/0!		
9	Учень 8																#ДЕЛ/0!		
10	Учень 9																#ДЕЛ/0!		
11	Учень 10																#ДЕЛ/0!		
12	Учень 11																#ДЕЛ/0!		
13	Учень 12																#ДЕЛ/0!		
14	Учень 13																#ДЕЛ/0!		
15	Учень 14																#ДЕЛ/0!		
16	Учень 15	3	5														4		
17	Учень 16																#ДЕЛ/0!		
18	Учень 17																#ДЕЛ/0!		
19	Учень 18																#ДЕЛ/0!		
20	Учень 19																#ДЕЛ/0!		
21																	#ДЕЛ/0!		
22																			
23																			
24																			

Група 1 Група 2 Група 3 Розвиває наукове мислення Загальний результат